

PĂCINI ALESE DIN SCRIITORII ROMÂNI

Publicațiune periodică.

No. 85

No. 85

Biblioteca Județeană
MUREȘ
TIRGU-MUREȘ

523.693

AL. MACEDONSKI

Năluci din vechime.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SUB ÎNGRIJIREA REDACȚIONALĂ A D LUI I. SIMIONESCU, Prof. Universitar și Membru al Academiei

Seria A. „ȘTIINȚA PENTRU TOȚI“.

- No. 1. Omul primitiv, *Cum eră*, de Profesor I. Simionescu.
- No. 2. Viața omului primitiv, " " "
- No. 3. Gazurile naturale, " " "
- No. 4. Albinele, de I. A. Bădărău.
- No. 5. Diabetul, îngrășarea și găbinarea, de Dr. M. Cihănescu-Carlsbad
- No. 6. Razele vizibile și invizibile, de C. V. Gheorghiu.
- No. 7. Viața microbilor, de Dr. I. Gheorghiu.
- No. 8. Furnicile, de I. A. Bădărău.

Seria B. „SFATURI PENTRU GOSPODARI“.

- No. 1. Îngrijirea Păsărilor, *Boalele lor* de C. S. Motaș, Prof. Universitar.
- No. 2. Despre tovărășii, de preot C. Dron.
- No. 3. Scarlatina și alte boale moltiplice, de Dr. I. Gheorghiu.
- No. 4. Livada din Sâmburi, de C. Gheorghiu.
- No. 5. În jurul casei, de M. Lupescu.
- No. 6. Casa, de Profesor I. Simionescu.
- No. 7. Morcovul, de P. Roxiade.
- No. 8. Sifilisul, de Dr. E. Gheorghiu.
- No. 9. Fabricarea Săpunului, Ing. Shorr.
- No. 10. Temciul îmbunătățirii vitelor, de Chițoiu.
- No. 11. Votul obșteșc, de A. Gorovei.

Seria C. „DIN LUMEA LARGĂ“.

- No. 1. Ucraina, de G. Năstase, asistent universitar.
- No. 2. Cehoslovacia, de Profesor I. Simionescu.
- No. 3. Munții apuseni, de Profesor M. David.
- No. 4. Finlanda, de Profesor I. Simionescu.
- No. 5. Bucovina, " " "
- No. 6. Basarabia, de G. Năstase.

În fiecare săptămână apare câte un număr ce cuprinde 32 pagini, și ce se vinde cu 2 Lei.

Se pot face abonamente pentru 25 numere, trimițând 45 lei prin mandat poștal la Societatea „CARTEA ROMĂNEASCĂ“ București, Bulevardul Academiei, 3.
De vânzare la toate librăriile și depozitarii de gazetă din țară.

PAGINI ALESE DIN SCRIITORII ROMÂNI

ALEXANDRU MACEDONSKI

1854—1920

Printre scriitorii marelui generații de scriitori, din a doua jumătate a secolului trecut, trebuie socotit și Alexandru Macedonski, poetul „Noptilor“.

Născut la 14 Martie 1854 în Craiova, dintr'o veche familie boerească, Alexandru Macedonski s'a manifestat de timpuriu în literatură, cum și-a stărsit studiile, cu volumul de doezii „Prima Verba“ (1872), foarte bine primit de critica timpului și mai ales de D. A. Laurian.

Stăpân pe o vastă cultură literară și cunoscând desăvârșit limbile franceză și italiană, poetul Macedonski luat de vârtejul vieții, a avut o parte activă în dezvoltarea și îmbogățirea limbei și literaturii noastre, colaborând pe la diferite reviste și zăre.

Astfel a și întemeiat câteva reviste și zăre, dintre care amintim: Dunărea, Stindardul țării, Lumina, Forța morală, etc.

Însă publicația întemeiată de poetul Macedonski și care a avut un rol însemnat în mișcarea literară, de acum câteva decenii, este „Literatorul“, în jurul căreia se grupaseră multe talente puternice.

Alături de activitatea de luptător și de polemist, Macedonski și-a urmat bogata-i activitate literară, dând la lu-

mină, în 1882, un alt volum de „Poezii” și în 1894 tragedia în 5 acte „Saul”, scrisă în colaborare cu Cincinat Pavelescu; apoi în 1895 publică al treilea volum de poezii „Excelsior”, în 1902 volumul de nuvele „Cartea de aur”, și în 1912 „Flori sacre”, poezii.

Pe lângă romanul „Thalassa”, publicat în ultimul timp, Macedonski a mai publicat și în limba franceză câteva volume, dintre care amintim: „Bronzes” și „Le calvaire de feu”, iar în urmă de tot „La mort de Dante”, o tragedie, dată de scriitor și într’o versiune românească.

Adânc iubitor al vechilor obiceiuri și amintiri ale vieții patriarhale românești, Macedonski a prins în paginile sale în proză asemenea frumuseți din trecutul nostru pitoresc.

„Pagini Alese din Scriitorii Români” își împlinește o adevărată datorie dând în acest număr o selecțiune din aceste pagini spirate ale lui Alexandru Macedonski.

Năluci din vechime

CEAUȘUL

Irmilicii și rubielele — părăluțele — sfantii și sfântuicele — acești bani nu'i știți, după cum habar n'aveți nici de icosari, nici de firfirici de trei-spre-ce și de două-zeci și doi, și după cum nu știți nici de ceaușii de poștă

Cel dela poșta dela *Vadulat*, și de care mi-aduc aminte ca și cum l'aș fi văzut ieri, purtă o *venghiercă* roșie de poștav, găitănată cu șnururi de fir pe cusături, pe lângă că eră împodobită și cu înflorări de arnici. Nădragii lui erau din dimie albă. (Ei după ce îi treceau de genuchi, se strângeau înprejurul pulpelor și se schimbau, deasupra *iminelor*, în *poturi* cu clape).

De sub brăul lui de piele roșcată înfrumusețat cu solzi de alamă, scăpă în sfârșit în cute dese, amintind pe ale fustanelor grecești descrise de Herodot, o cămașă scurtă, ce se opreă deasupra șoldurilor.

Ceaușii erau un fel de *isprăvniceii* în a căror seamă erau dați surugii. Ei îngrijeau să fie cai la grajd și să'i aducă de la câmp, dacă erau la *ciacir*, și tot ei întrebau pe drumeți dacă au fost mulțumiți de surugii și de cai. La sosirea și la plecarea trăsurilor, ei erau cei d'ântâi care ieșeau ca din

pământ la porțile lor, și câte, cu căciula în mână, primeau într'însa bacșișurile pentru urările ce le făceau. De obicei, li se aruncă unul, sau o jumătate de *icosar*, iar uneori, numai doi sau trei stânți.

Bacșișurile erau, prin urmare, treabă mare, mai ales că, în acele vremuri, ocaua de carne eră vândută cu câte nouă parale, că țuica o luai pe câte 60 vadra, iar vinul pe câte 80.

De altfel, nici dobitoacele domestice nu făceau bani mulți. O vacă cu lapte, cu vițelul ei, putea să fie cumpărată, la *iărgul de afară* al orașului, cam pe prețul de 25 până la 30 de lei vechi, și cam tot pe atât un cal de trăsură sau de șea.

Haz mare aveau însă ceaușii, când plecau *caleștile* sau *butcile* din curtea poștei.

„*Cruci și Dumnezei*” și „*papucii Maicii Precistei*”, înjurau ei cât îi ținea gura, iar când nu le picau în palmă bacșișurile așteptate, alți „*papuci ai Maicii Precistei*” și alte „*Cruci și Dumnezei*” răsunau.

BARIERA ȘIMNICULUI

Erau trei copii și bunica. — Mama copiilor plecase la Paris, unde se ducea în toate verile să-și vadă o fată pe care o avea acolo într'un pension nevoie-mare de scump.

Această aripă a Satanei, eră urâtă nu glumă. Dar așa sunt mamele : Ele își văd pe toți copii frumoși. Cine știe chiar dacă, cei mai sluți, nu li se par cei mai chipeși. Pomenita fată, avea nările umflate de bube : una îi trecea alta îi ieșea, iar obrații ei păreau două funduri de căldări necostorite. Povestea pupezei nu este prin urmare nouă. Cu toate astea, nu e rău s'o amintesc : Pupăza — dacă nu care cumva bufnița — (căci nu prea țin minte care din două), se apucase într'o vară să scoată iar pui, cu toate că, ani dearândul, un blestemat de uliu de prin acele locuri, îi mâncase feți-logofeții și crăiesele, din două-trei îmbucături.

Dar pasărea se învățase minte. Pe deoparte își ascunsesese cuibul de astădată, și în așa fel încât uliul să nu-l mai găsească ; pe de alta, căutându-l și întâlnindu-l, tocmise învoială cu el să-i lase puii în pace. Uliul, se gândi ce se gândi, și la urmă, făcându-i-se milă de văicărelile ei, nu zise nu ; dar o rugă să-i spună cum îi sunt puii pentru ca, dacă îi vor cădea fără voie sub ghiară și sub cioc să-i recunoască, și să nu-i facă, din greșeală, harcea-parcea...

Se porni atunci sârmana mamă pe laude, iar când întâmplarea duse pe uliu lângă cuib, la priveliştea unor aşă slutenii, nu mai lăsă din ele fără muştrare de euget, decât penele.

Pe cioroaica de fată dela Paris n'o mânca nici-un uliu; dar pe fraţii ei, rămaşi cu maica-mare, eră să-i mănânce Tudorache—vizitiul căruia ea îi porunci, într'o zi, să pună caii la trăsură, ca să meargă la ţară.

Cu toate astea, ce să vezi? Al Tudorache-Cutieru — că aşă îi eră numele de botez şi *secretada* — de neam dintr'un sat de pe Gilort, *taman* se îmbătase, şi de abia se ţinea pe picioare. Dar cu cucoana mare nu eră loc de-joc. El scoase caii din grajd, îi asvârli la roatele de dinainte, şi ţinându-se drept pe capră, ca neamţu, trase la scară. Aceşti cai erau ruseşti, galbeni la păr, şi iuţi.

Fusereră plătiţi scump, însă nu făceau parale multe că, ori cât de frumoşi ar fi fost, aveau năravul să pună zăpor, când le căşună lor, şi puteai să-i plezneşti cu biciul cât vrei că din loc nu-i urneai: mai curând se învârteau pe loc cu trăsură cu tot, şi jucau cu ea *cotro-danţ* decât s'o rupă înainte.

Cucoana Păunica se încruntă puţin când văzù că Tudorache a înhamat pentru un drum la ţară, tocmai caii năraşaşi, dar ce să se mai supere? se gândi că Tudorache e preă meşter-vizitiu, şi că a mai scos'o la căpătăiu cu ei şi alte-dăţi.

Ea se sui deci în trăsură, copiii fură urcaţi şi ei, unul câte unul, de fişăncile curţei, fiecare ţinând în braţe câte-o coşgogea icoană de argint, şitrăsura dete să iasă din poartă. În vremea asta gura cocoanei Păunichei, care îşi strâmba gâtul pentru a ţine capul întors, nu încetă să toace: „Fire-aţi ale dracului şi afurisite de cioare, să băgaţi bine

de seamă să nu-mi piară din găște și din boboci. — M'ai auzit, Tițo? se rățoia cocoana Păunica. Și pe tine, Dino, să te ducă ghiavolul să nu-mi îngrijești toate oarele, că yă mănânc, când mă întorc. — Aidi Tudorache!...

— Ba nu; stăi!

Strigând, apoi, alte slugi:

— Anghele, Radule, Gheorghe, Paraschive! să vă purtați bine, că de unde nu o să vedeți ce-o să vedeți, de nu mi-oi găsi curtea *spic*... Dar de grădină? Numai să simț că mi-a furat cineva din poame, că pe toți yă bag la ocnă“.

Trăsura, însfârșit, ieși pe poartă; însă cocoana se bătuse peste pozunarele rochiei, și înhățând pe vizitiu de pulpana dela spate a hainei: — „Cheile!... strigă ea — mi-am uitat cheile!... Stăi, Tudorache.

— „Fuga în casă, Joțo și Niculino, de mi le căutați... Iar voi, ce stați înlemniți?

Las'că yă arăt eu!“

Iată că cocoana Păunica se rușină puțin: la o mișcare pe care o făcù spre a se dă jos din trăsura, aceste chei îi zdrăngăniră în pozunar, și ce mai e de spus, decât că, trăsura ajungând cu bine la bariera Șimniciului, începù să urce coasta ce duce la Ișalnița, moșia lui Pera Opran, boierul cu palton.

Caii simțind că mâna ce-i duce e nevoiașă, când să urce coasta ba săreau, ba puneau zăpor. Geaba îi ustură Tudorache cu biciul, ei aruncau cu picioarele dinapoi să facă praf roatele și mai multe nu; bătrâna țipa sub coșul ridicat, copiii strângeau icoanele la piept.

Ce eră să se întâmple decât ce să întâmplă?

Telegarii o frânseră îndărăt în coastă și deteră faetonul peste cap.

Unul din băeți se alese cu piciorul rupt, bunica își sdreli

trei coaste, ceilalți copii, cu toate că fuseseră jucați de copite, — scăpară numai cu câteva vânătai, și când se deșteptară din leșin, se pomeniră cu icoanele neclintite din brațele lor.

Bețivul de Tudorache se trezi, încălecă pe un cal, merse la oraș de înhămă armăsarii ai negri la caretă și veni să adune de pe câmp pe bătrână și pe copii.

De atunci au trecut ani. Băeții s'au făcut mari, dar și astăzi își aduc aminte de bariera Șimnicului, de coasta povârnită în stânga drumului către o fântână între două sălcii, cu sfinții roșii și albaștri zugrăviți pe ea, de Tudorache, de telegarii rusești, galbeni și iuți, și de bătrâna lor bunică, care își doarme somnul de veci în împrejurimea bisericiței din zăvoiu Bârcaciului.

VRĂJITOAREA

‘Ăl de-a pomenit’o n’a uitat’o iar ‘ăl de-a auzit numai vorbindu-se de ea, își scuipe de mai multe ori în sân, pe loc ce i-se spune de odrasla lui Aghiută.

Dar spaima cea mare e a celor care locuiesc iarna la țară, avându-și casa pe lângă una din acele păduri în care, „*Miază-Noapte*“ se pitește ca o *moghindeață*, ori, când e să dea năvală prin câte-o curte de creștin, se umflă ca o *coșgogea* claie de fân.

Oamenii de pe-acolo, de-aia nici nu ies noaptea fie măcar în privdoarele caselor că, — haidi! — se pomenesc, cât s’ar frecă la ochi, cu ea în cârcă, mai ales că alde Baba Cleoanța, o pustie de vrăjitoare a satului din marginea codrului, a pus’o la mână, și o trimite să umble, și pe unde vreă, și pe unde nu vreă, cu toate că, ziua o ține închisă într’un *năpârstoc*, nedându-i drumul decât noaptea, când o asmute să se repeadă aci asupra unuia, aci asupra altuia, purtată zvirna într’un cauc de ciuturi, ce-o ia prin văzduh, dus de patru fusuri ce se învârtesc și ce se răsucesc ca niște alte alea.

Câteodată bătând din piuă, și cutreierând, cu o falcă în cer și cu alta în pământ, ale câmpuri și ale văi, se alegeă praful și paraginea de casele pe lângă care treceă, și băgă *strechia* în cirezile ce’i ieșeau în cale.

Așă dar, baba-Cleoanța, cum o botezaseră toate fețele și toate mătușele din sat, și cum îi ziceă până și *gaga*

Sanda, eră așa de vestită încât i-se dusesse *pomina* în mai toate satele dinprejur și înbelșugarea se așezase în vatra căscioarei ei dela capul podului mai la vale, și dincolo de cruci, subt un povârniș de deal ce doar să dai cu zburătura și-l ajungi.

Și vezi că, nu știă nimeni pe meșterul care i-o zidise că, într'o dimineață, ai care trecuseră pe subt coastă, zăriseră acolo căscioara ieșită ca din pământ, și ca și cum ar fi fost pe locul ei de când lumea, iar pe baba, o văzuseră, așezată grecește pe o laviță din tindă, și sfârâindu-și fusul de ziceai : ce e asta ?

Și să nu vă fie cu supărare asupra-mi, boieri dumneavoastră, că eu nu vă spun *moși-pe-groși*, ci numai lucruri pe care le-am auzit dela oameni ce trebuiesc crezuți fiindcă trăiseră în vremea stelei cu nouă-cozi și a zăpezei roșii, și ce, de n'ar fi fost, firește că nici nu s'ar povesti mare.

Să băgați, prin urmare, bine de seamă, cei din ziua de astăzi, că oricât ați fi de cărturari și de *mehenghi* n'ați scăpa de ea cu una-cu-două de cum ați supăra-o, căci — s'o știți mai 'nainte, — ea n'a murit, ci trăiește tot în casa ei de subt povârnișul dealului, din satul al cărui nume s'a pierdut, și — baba dracului cum e, fiindcă a dat mâna cu „*ăl-din-baltă*“ (Ptiu ! ucigă'l toaca) — v'ar aduce la ea călări pe câte-o prăjină, sau pe câte-o trestie, de-a lungă, cum l'a adus și pe Niță-al-Stanchei (ăl pe care'l luase la melentie, la Trana-a-Păunei...

Iar cum v'ar aduce, v'ar dă să beți apă ne'ncepută fără să știți, și ați vedea-o zână de frumoasă, oricât ar râde satul și orașul, dacă nu v'ar aruncă cumvâ pe *Miază-Noapte* în cărcă...

Și vă povestii dumneavoastră așa, și încălecai pe-o șea.

MOARA PE DUNĂRE

În mijlocul apei albastre ce curge cu solzi de aur și smarald, cu pâlpâiri de soare pe fie-ce val, în firul ei, și dincolo de Nicopol, un pod plutitor stă locului — cine poate să știe de când? — prins pe fundul Dunărei cu cele două funii căror li se dăduse drumu'năuntru având, la căpătâiele lor, grelele unelte de fier ale corăbierilor, ce se înfipseseră adânc în nisip.

Scândurile din care e făcut podul nu se văd. Peste ele a fost cărat și risipit pământ pe care soarele l'a bătătorit, scoțând din el, în urma încropitelor ploi ale primăverii, ierburi și buruieni, flori, și chiar mărăcinișuri ce cresuseră nalte și stufoase, și ce'l făceau să pară, de departe, un ostrov de verdeață.

O magherniță de scânduri, ridicată la partea lui dinapoi, adăpostește pietrele morii, pe când roata ei de apă, așezată în chiar spatele podului într'o schelă de lemn pironită de dânsul, e luată pe dedesupt de ducerea Dunărei în jos, învârtindu-se și scârțâind din adânc.

Turcii stăpânesc încă vrăjitul țarm. Dintre împădurirea cu pomi roditori a dealurilor, se deosibesc, desprinzându-se și crescând spre cer, albe și subțiri minarete. Grădini, ca cele din *Halima*, se prăvălesc de pe coaste spre țarmi, și pomii lor vin să și spele picioarele în Dunăre. Ici-

colo, răsar, dintre desele tufişuri ale frunzelor, case albe, coperite cu olane roşii, şi kioscuri de lemn cu geamuri portocalii şi albastre, roşii şi verzi, galbene.

O! turcii! cum ştiau ei să preţuiască cele de Dumnezeu lăsate, şi cum se foloseau de frumuseţele lor ca să-şi desmierde traiul şi să-şi uite scârba, suferinţele, urâciunile şi primejdiile! Şi cum, pe tărâmurile pe care le-au coperins, ştiau ei să-şi aleagă locurile satelor şi oraşelor ce au statornicit, cât şi al caselor ce şi-au clădit, şi în care s'au aşezat...

Bieţii turci! pe atunci ţărmlul Dunărei eră tot în stăpânirea lor şi, prin urmare, plin de poezie, aşă că, dintre oraşele de pe acest ţărml, Nicopolul eră între prăpăstioasele lui dealuri deopotrivă de îmbietor ca Grenada în care *Alhambra* priveşte de pe minunata'i culme *Generaliful* ce zâmbeste pe a lui.

Roata de pe plutitorul pod al lui Ali, urmează însă să macine apa în sec, căci, morarul care s'a dus la târg din ajun — fiind tocmai *Ramadanul* — a uitat s'o oprească.

O pisică galbenă ce-şi rotunjea spatele în soare, se scoală o clipă, îşi întinde labele, şi reaşezându-se jos aproape îndată, îşi închide ochii de jărativ verde şi reîn-cepe să toarcă.

Dar o pânză de luntre albeşte sub stâncile Nicopolului. Pisiça miorlăie fără veste şi ca şi cum ar fi simţit întoarcerea stăpânului, se află în picioare, ducându-se spre marginea podului de care 'şi-agaţă ghiarele.

Luntrea cu pânză îndreptată depe vânt, taie Dunărea pieziş, se apropie de roata morii, ocoleşte podul, şi barba seină a lui Ali, cealmaua lui albă, sângerată de fundul roşu al fesului, se ivesc. Luntrea e încărcată cu saei de grâu, Puţin încă şi moara nu va mai măcina în sec.

Dar în opinteala cu descărcarea săcilor, unul din ei, mai greu, îl face să șovăiască. Luntrea, pe care el o legase cu frânghia de vechiul steajăr al podului, îi fuge deodată de sub piciorul cu care rămăsese întrînsa, iar doborât, se prăvălește în Dunăre, se duce adânc, și pisica ce i-a văzut căderea, se apleacă peste valurile ce s'au închis asupra lui.

Iar apa carge la vale nici mai domoală, nici mai grăbită : Acee

SOARE ȘI GRÂU

Șoseaua, panglică prăfuită, înaintă prin albăstrimea zilei peste care soarele își cerneă strălucirea. În urmă, verdeța unei păduri încingeă câmpul cu un brâu ce, prelungindu-se spre dreapta și spre stânga, se ștergea neîncetat mai mult, și sfârșea prin a se topi deoparte și de alta în zarea depărtărilor.

Incolo, spre București, șesul se desfășură — aproape fără cute — o stepă veselă ce se împreună la orizont cu cerul : Vechia și scumpa noastră Românie, peste care grâul își trece, vară, uriașul talaz de aur.

Dar marea de spice galbene eră mâncată, pe alocuri, de mici câmpuri intrate în stăpânirea florilor de cicoare albastre, în a garofițelor pembè și în a mușătelului galben și alb.

Trăsura cu patru cai se oprise în dreptul unei șiri de grâu de curând secerat și, pe când vizitiul se opinteă să i ridice osia delă o roată ruptă pe un par găsit la marginea ariei, stăpânii, spre a se adăposti de arșiță, se apropiaseră de șiră și, aprinzându-și țigările, intrau în umbra ei. Coprinși de lenea zilei, ei se lungeau, la urmă, pe paiele ariei, schimbau câte-o vorbă-două, și înfășurându-se în fumul tutunului se lăsau unei jumătăți de somn, cu privirile pierdute în adâncimea văzduhului.

Dar din preajma lor, ce până aci păruse pustie, o ceată de băiețandrii eși la iveală cât ai clipi din ochi, și se făcu roată împrejurul lor.

Erau copii de toată mâna, cu păr negru și cu păr bălan, cu ochi de jar și cu ochi de cicoare—unii mai îndrăzneți, alții mai sfioși — care cu căculi pe ceafă ori pe sprâncene, care cu pălării de păslă, înghirlandate cu flori de măceși.

Copii ai câmpurilor, piepturile li se arătau părлите de sub cămășile desfăcute ; pulpele și picioarele le aveau goale. Apropiati cu totul de fire, ei duceau mintea spre timpurile d'întâiu ale Lațului, ale samniților și sabinilor. Dar vre-o doui, pistruiati, și cu un tort de aur roșu încurcat pe cap, păreau copii ale acelor triburi de iranieni care se credeau deadreptul coborâte din soare, și care 'și făcuseră din Helios singurul Dumnezeu.

Drăgăstoși cum nu se poate mai mult, aceștia, cât și ceilalți, aduceau cu dânșii — inimi de aur prin grâul de aur — împăciuirea vieței câmpenești, curățenia ei

Veniți la seceriș cu ai lor, și întârziându-se împrejurul lor, se uitau acum lung la ei, de pe a căror frunte grlijile păreau că se șterg.

Dar soarele coborâse. Băiețașii alergaseră cu urcioarele la un puț din apropiere, și veniseră cu apă de acolo. Drumeții băuseră, iar osia trăsorei fusese cu chiu cu vai proptită pe parul ce aveă s'o sprijinească până la satul vecin.

Călătorii intrară înăuntru. Căii o urniră din loc. Ei o târau cu greu, dar, înstârșit, o duceau. Micii țărani, precum și mai măricei, rămaseră în urmă și, în curând, șira, se depărtă și ea.

Târâș-grăpis, călătorii ajunseră în sat, se deteră jos și maseră peste noapte acolo.

Dar aurul ce se șterse de pe holdele de grâu odată cu asfîntirea soarelui, nu se șterse din amintirea lor...

Și, unul din ei, măcină, din grăul prin care trecuseră, și îl amestecă cu soarele dusei zilei, ca să facă și din unul și din altul o pâine a ne-uitărei spre a se hrăni și alții cu ea...

CĂNĂRIȚA

Pe atunci li se punea petic roșu ori-câți feciori de boieri s'ar fi dus pe la ele, și ori câți bani ar fi avut, nici una nu scăpa de el. Și-l cosea binișor pe rochie la hăgie, și să îi poftit vre-una să'l scoată că vedea pe dracu.

Li cususe petic și Cănăriței, dar fiindcă Dumnezeu îi detese păr să'i treacă de brâu în jos, ea și'l lăsa pe spate și nu se mai vedea din el ă'l mai mic colțuleț. Dar ce o supără mai mult nu era tocmai petecul, arde'l-ar focul! ci dragostea ce prinsese de ă'l fecior de boier mare, cu ochii de mură și cu gura de mărgean.

Sărăcise ea, nu e vorbă, pe câți sărăcise, dar acum o pățise de a binele, că și-ar fi dat până și viața pentru Drăgușin, ă'l mai mic dintre feciorii Vel-Clucerului, un ciapcân ce făcea să sece apa în puț când se uita la ea.

Că toate au plătă și răsplată, și măcar că aveă acum Cănărița casă mare în *podul Calitei* pe unde apuci la Antim, atât o ajunsese blestemele multora cât nu mai aveă odihnă, iar vorba cântecului:

„De foc inima mi-e arsă

„Și eu ochii n'am închis...

„Cum să'i închid când ei varsă

„Pâraie de foc aprins“.

Ce folos dar și de butca ei, și de năbădăioșii armăsari albi ce-i rânchezau la grajd îngurluindu-se ca doi porumbei. Și ce-i foloseau până și giuvaericelele, când afară de ochii și de buzele îndrăgितului, nestemate să-i placă nu mai vede!

Cu vino'ncoace, și frumoasă ca o cofetură ai fi crezut că se frânge de'i strânge-o mai tare în brațe, Cănărița însă, sta de la o vreme posomorâtă,— îi ninsese și îi ploua pe semne— tot așteptând pe Drăgușin care nu mai venea.

Iar când colo, ce să afile? Că'i crescuseră puiului aripi, și că sburase spre alt cuib—spre al fetei marelui logofăt *Abcachie*, unde, de altfel, îl îndreptase și tat'so și măsă fără vre-o nădejde de izbândă până ce el n'o văzuse la nunta fetei lui Vodă, cu părul ei de aur împletit în coade și dându'i ocol frunții și capului ca o coroană de soare.

De frumoasă eră cum nu se poate mai mult dar par'că fata vel-logofătului o întrecea, și apoi când îl cunoscuse pe Drăgușin, prea ușor îl robise că de! el nici nu eră de cât un băietandru, iute și aprins la dragoste trupești ca toți țingăii de vârsta lui.

Fiindcă de la mine s'o știți, băieți și fete, când e armăsarul cârlan și iapa mână, sunt dați dracului și unu și altul.

Și așa se întâmplase pe cât se vede, și cu al Drăgușin al Cănăriței că acum când el nu mai aveà tuleie pe buze, ci, deasupra zâmbetului de mărgean și mărăgărire, mijitoare mustăți ca două subțiri sprâncene răsturnate cu vârfurile în sus, altă gândire și simțire se ivise într'ânsu și îl cam rușinaseră amândouă să mai rămână multă vreme să conăcească la hanul unde, numai cine n'avusese bani, ori nu vrusese, nu dormise un ceas două, ori și o noapte întregă. Așa că, cu vrerea lui Dumnezeu se însurase cu fata Vel-lo-

gofătului, pe când biata Cănașița din ziua în care află, patului se așternuse, pe duhovnic chiamă, și la urmă giuvaerurile ei împărțind pe la toate fetele sărace din mahala, sufletul și'l dete obida dragostei, lăsându-și casa pustie în podul Caliței, unde am văzut'o și eu după ce'i se spărseseră geamurile și i se crăpaseră zidurile luând'o în stăpânire noaptea, blândețea lunei albe, și ziua buruienile dărâmăturilor.

SURUGIUL

Căruța poștei lde dimineată
Din zorii zilei pe drum erà
Și surugiul ce a sa vieată
Pe cai petrece, plesmind, striga:

Mânați cu toții domol la vale
Mereu la culmea ce o doriți
Acolo 'i poșta, sfârșit de cale
Unde voi trebui să odihniți.

Voi odihni-veți, dar ticălosul
Eu n'am odihnă pe acest pământ
Sufletu-mi sboară la 'ntunecosul
Al dragei mele veșnic mormânt.

Cât am iubit-o, voi știți de tare
Voi țineți minte ce goană dam
Grăbind prilejul de sărutare...
Ah! Ce fericite p'atunci eram.

Eram fericite, dar cruda-mi soartă
Puține zile mi-a fost zâmbit
Căci eu pe draga-mi o văzui moartă
Și eu la vieată fui osândit.

Eră un frumos flăcăiandru de opt-spre-zece ani surugiul cu obrajii pârguiți de soare, care-și petrecea viața călare, plesnind din biciu și cântând.

Umblă de la o poștă la alta ca pe moșia lui: vara, în arșița soarelui cu cămașa desfăcută la piept, toamna cu pieptul biciuit de viforul încărcat de zăpadă.

Ori de mâna doui-spre-zece cai în șir, ori de mâna opt, înaintași, tot așa iute gonea și de la Ciolănești la Talpa se ținea vârtej numai pulberea drumului, iar hăuliturile i se auzeau cale de un sfert de poștă și mai bine.

De sub căciula lui de oaie neagră, pusă cam într'o ureche, scăpa un păr inelat și stufos ce scăpăra în razele soarelui mii de scânteii de aur. Și-l iubeau toate fetele mari și toate nevestele de la Talpa și toate nevestele și toate fetele mari de la Ciolănești.

Dar el nu iubea, în afară de murgii lui, decât pe Ruxanda, fata hangiului de la Talpa.

Că o întâlnise în asfințitul soarelui într'o porumbiște, și-i făcuse salbă din sfanții ce strânsese după bacșișuri

Și-i cumpărase flori de târg și panglică în trei fețe tocmai de la Pitești, pentru ca să și le împletească în păr și să joace cu ele Duminica la horă.

Iar de la Ciolănești la Talpa de-aia se ținea vârtej pulberea drumului, și când eră și când nu eră de dus vre-un olac.

Ioniță, feciorul vătafului de la curtea boerească veni însă într'o bună dimineată să împetească pe Ruxanda așa că, peste trei săptămâni, se întinse nuntă mare în curtea hangiului, măcar că plânsese biată Ruxanda până ce-i se caseră ochii și-i veștejiseră în față florile tinereții.

Și a doua zi sosi în curtea poștei olacul, dar fără surugi; că frumosul flăcăiandru, cu obrajii pârguiți de soare

cu căciula de oaie neagră pusă cam într'o urechie și cu părul inelat și stufos ce scăpăra în razele soarelui mii de scânteii de aur, își răpusese viața și zăcea mort într'un șanț al drumului.

Iar de atunci până în zilele noastre nu s'a mai văzut pulberea de pe drum ținându-se vârtej între Ciolănești și Talpa.

PITARUL

Erà o iarnă geroasă și rea pentru săraci, cea în care am dat întâia oară cu ochii de bietul pitar.

Să'l fi văzut cu cât canon înainta prin zăpada fără parte, și cu spatele adus cârlig, v'ar fi fost milă de el și dumneavoastră dragi cititori.

Când mi-am dat seama că sta podmolit în ninsoare, subt fereastra mea, i-am bătut fără voie în geam i-am făcut semn să între în curte și l'am poftit în casă.

Purta pe cap șapcă cu cozoroc, ca pravoslavnicii cinovnici ai ruseștei împărății, și își strângea mereu la piept antereul de lustrin negru pe care vântul i'l lua afară viscolindu-i'l încoa și încolo.

Rămas singur-singurel din veacul lui, multe văzuse și multe pătimise, și azi, fără să mai aibă vre'o rubedenie, și nici măcar vre-un cunoscut din vremurile bune, se prăpădea între pereții umezi ai unui coteș în chip de odăiță dintr'o mahala depărtată a Bucureștilor, pentru care plătea un icosar pe lună.

Fiindcă nu putea să cerșească, căci fusese și el om cu casă și cu masă, trăia din ciornele pe care le scotea pentru înpricinați după chrisoavele scrise în slove cu trei caturi, și ce se aflau, câte-odată pe la arhivă, dar pe care nimeni, acum, nu mai știu nici să le citească, necum să le tălmă-

cească, așternându-le pe hârtie, pe înțelesul lunei noi. Vai de el și de el, că grele zile apucase.

Dar când i se aduse pe o tavă așternută cu șervet, răcitură pe o farfurie, bez cașcaval de Olanda, îmbrăcat într'o coajă roșie, și vin de-ăl roșu, într'o carafă de cleștar, i se mai îndulci obida, și după ce'mi mulțumi frumos, prinse la limbă, cu umerii obrajiilor înbujorați. Iar de câte nu'mi mai vorbi el! Că apucase și Domnia lui Mihai Șuțu-Voivod, care erà scurt la stat, urât foc, și negru-harap, dar care, la zile mari, pășea mândru și cu mâna în șold, printre rochile de *sarasir* ale cucoanelor în vreme ce *mehterhaneaua Domnească* îl întâmpina cu un mare zgomot de tipsis lovite unele într'altele, și în vreme ce, muiații lui în fir *cihodari* îi cântau:

Nalt ești
 „Oacheș ești,
 „Sprâncenat ești,
 „Frumos ești
 Să trăești,
 „Să 'nbătrânești
 „Măria Ta!

Iar Vodă-Șuțu, ghiebos și urât cum erà, se furlandisea ne spus de mult, și trecea prin fața mehterhanelei, și printre cihodarii lui cei pe două rânduri așezați, cu mâna dreaptă pe iataganul din brâu... Că nu erà el de geaba Vodă.

Dar pitarul meu, după ce mi-a mai spus și altele, s'a dus cum a putut prin nămeții de zăpadă, și n'am mai văzut de atunci altul prin Bucureștii ăștia mari.

CĂPITANUL DE POȘTĂ

Noapte fără stele, și doi inși în cupeul de moda nouă ce cobora domol coasta Grecilor dus de trei surugii. Cei doi-spre-zece cai care îl trăgeau, înhămați la el doi câte-doi abia își mișcau picioarele, bălângănindu-se încet clopotele, căci cunoșteau drumul pietricică-cu pietricică de când îl tot bătuse și întortochiările, răsturnișurile și făgașurile. Pe dinaintea vederei drumetilor, copacii de pe creștetul dealului se poceau ca niște iezme negre ce urcau tot mai sus cu cât trăsura cobora mai mult. Dar, de la vale, se zări urcând în spre culme o namilă. Eră o trăsură de vremea vechie, grea, largă și cu zonturi. Inchisă cum eră de orice parte, abia se putea zări, prin geamurile porțițelor, o malotea înblănită și un chip stafidit de femeie, pe al cărei cap eră strâns legat și înnodat un bariș—găteală a unei vremi duse; pe când alta cu desăvârșire nouă și tânără, înainta

Hărăbaia trecu pe lângă caretă cu o mare zornăitură de geamuri, și peste puțin se făcu una cu întunerecul, iar în curtea poștei intră trăsura mai ușoară a zilelor ce urmau să vină.

Dealuri de băligar ce se ridicau în această curte, așezate lângă un pârleaz din înpletituri de nuiele, arătau că în grajdurile popasului pentru cai și călători, trebuia să se fi aflat zilnic un număr însemnat de mârțoage.

Când cupeul intră pe poartă, trecând șanțul șoselei pe o podișcă de lemn, și izbuti să fie oprit lângă prispa unei cășcioare, cu șirul de cai frânt în două, în ușa din peretele de curând văruit, căpitanul de poștă se și arată cât clipești din ochi. Fiindcă un cupeu, și încă înhămat cu doispre-zece cai, nu eră glumă, cu temenele, și frângerii de mijloc destule, bătrânul, ale cărui mustăți erau albe și tunse scurt pe buze, și care își trecuse repede un antereu negru peste taclitul vărgat cu albastru pe fund portocaliu, deschise portița cupeului, pofti pe prea cinstitele fețe să-i facă ne-mărginitul hafir să se răcorească cu dulceață în umilitul lui lăcaș, și să soarbă și o ceașcă de cafea pe care fata lui o făcea cu caimac, și cât mai mult nu se poate de bună...

Apoi, când cei din năuntru trăsorei coborâra, dânsul, cu șapca cu cozoroc verde într'o mână și dând cu ea aproape de pământ, îi băgă în săliță, iar de acolo în odaia ce ținea gătită pentru întâmplătorii oaspeți.

Paturile ei, unul într'o parte a ferestrei mici și cu geamurile cartosite, iar altul în partea din potrivă, erau așternute cu cearceafuri lucrate în fistoane, și la căpătâiile lor aveau perine împodobite cu horboțică de-a bună, cumpărată de pe la *tolbașii* care umblau drumurile țării românești.

Pe masa coperită cu o albitură lucrată în igliță, între două sfejnice de alamă galbenă, frecate cu cenușă și schinteietoare ca aurul, un coșuleț din cuișoare înșirate pe fire de ață *samanie* coprindea în el flori de lânăuri felurite, iar între ferestre, îngălbeneau tărtăcuțe și gutui.

Icoana Maicii Domnului bătută într'un colț de perete și adăpostită de niște perdeluțe de mătase cusute cu fir, nu vedea candela stingându-se și arăta evlavia din casa

căpitanului, păzind tot într'o vreme pe călători de nenorocire.

Pe mica poliță de sub icoană, îmbrăcată în plisă albastră, stau așezate ouăle roșii de la trecutele Paști, și coșulețul cu flori de ceară al lumânărelei cu care tata căpitanului se dusese la „Invierea” din biserica satului vecin.

În sfârșit pe unul din rafturile dulăpiorului din perete, se vedeau sub geamuri obișnuitele și prăvalnicele condici, cu fetele șnuruite toate, și purtând pe fiecare pecetia stăpânirii. Într'una în cea cu scoartă neagră, drumeții, nemulțumiți de felul cum își făcuseră căpitanul și surugii datoria—cunoscută sub numele de: „*Condica neagră*”, își însemnau necazul pățimit și vai de căpitan când ajungea condica la București... În cealaltă, ale cărei scoarțe erau albe, nu se treceau de cât vorbele de laudă ale celor pentru care toate merseseră strună.

Dar unde sunt acele vremuri și unde e bietul căpitan?... Că de s'ar scula azi din groapă, și ar vedea Bucureștii de acum, și drumurile de la țară pe care aleargă niște zmei năpraznici ce varsă fum și foc pe nări și pe gură, cât și năzdrăvanele paseri ale văzduhului ce bagă boala în oameni cu hirăitul și vâjăitul lor, mai că s'ar întoarce să-și urmeze somnul liniștit lângă crucile—de—voinici ale surugiilor lui, cărora, cu atâta râvnă le striga, când soseau chiuind, și pleziind din bice :

— Bine-ați venit, băieți, și să trăiți.

VERIGA ȚIGANUL

În vremea când toți boerii mari erau mari, în vremea când toți țărani erau neîmpământeniți, dar când nu era țăran care să nu aibă câte două vaci cu lapte în curte și câte o pereche de boi, bez felurite oare de-ale casei, în vremea când se întindea la Paști prin curțile boerești govii de se duceă pomina și de jucau în ele fetele și nevestele cu zvelci muiate în fluturi și sălbi de sfaști la gât,, în mijloc cu câte un costandinat d'ăl mare, trăia și Verigă Țiganu, vestit de la Mălăești, până la valea Boului, și de la Valea Boului până înainte la Polovragi.

Erà urât Verigă și negru ca un Arap, dar erà lăutar bun. Ș'aveà lipici, mare, cum nu puteà să aibă altul, cu fesul lui roșu în cap și cu taclitul lui de stambă galbenă vârgată cu negru.

Când îl auzeau de dimineată, în ziua de Paști, cântând colo sus pe deal, în curte la C'conu Mitrache.

Biru greu, biru greu.
Veniți toți copii

Să fi văzut cum alerga lumea de prin șapte sate din prejur, ca să vie la govia unde cântă Veerigă.

Mariuța se amoretase de Verigă.

Și când veni ziua de Sânt-Pietru, de se 'ntinse în curte la C'conu Mitrache govia mare tot că la Paști, deși erau așezate pe subt opt pătule la umbră, câte opt mese încărcate de străchini cu păsat și cu ploști de vin, se apucă C'coana Catinca de'i cunună.

Dar dracu se apucă și el de-și bagă coada între ei chiar de a doua zi.

Și nu mai cântă Verigă de atunci.

Birú greu, biru greu

Veniți toți copii.

Dar dragostea i-o păstrară toate satele la moarte, și când muri se sculară ca unul, de la Mălăești la valea Boului, și de la valea Boului sus până sub munte la Polovragi, de-l petrecură la groapă, cu fesul lui roșu pe cap și cu taclitu lui de stambă galbenă vărgată cu negru.

ISPĂVNICELUL

Acea ce este astăzi îngrijitorul de moșii erà înainte vreme isprăvnicelul, cu osebire că îngrijitorul de moșie de astăzi este ori grec, ori neamț, ori cine mai știe ce lighioană de neam, pe când isprăvnicelul ce am pomenit în copilăria mea erà român neaoș și se alegea totdeauna printre fruntașii satului, așa că mai nici odată nu erà târgoveț.

Isprăvnicelul pe care l'am pomenit în copilăria mea se numea Ion, și erà în slujbă moșului meu care aveà o desăvârșită încredere într'ânsul.

Ion erà un om mai mult nalt decât scund și cam de vreo patru zeci de ani. El îngrijea de ale moșiei și de ale casei.

Chelar la pivnițele pline cu buți de vin ori de rachiu, nu clintea nici odată din ele măcar un singur dram; cât despre jginițele pline cu grâu, făină, porumb, mălaiu, fasole, mazăre și cu alte roade ale câmpului, deși erau lăsate tot pe mâna lui, el își îndeplinea și această sarcină cu aceeași frică a lui Dumnezeu și cu aceeași cinste și omenie către lucrurile stăpânului.

Impotriva îngrijitorilor de moșii din ziua de azi, cari se cam codesc și încă cum se cade, la lucru mult, vremea a frumoasă a lui Ion Isprăvnicelul erà vara, când munca este afară la câmp în toiul ei și când abià ai vremea să îmbuci

o bucătură-două, dacă te îndeletnicești cu căutarea pământului.

Și să-l fi văzut cu câtă bucurie privea el la pătulele, liambarele și jignițele ce se umpleau cu grâu, ori cu porumb și cu orz, ai fi crezut că toate acele îmbelșugate roade sânt ale lui, iar nu ale stăpânului.

E adevărat că pe atunci stăpânii de moșii țineau la slugile muncitoare și credincioase, căci moșiile, dimpreună cu locuitorii de pe ele, rămâneau în aceeași casă, scoborând din neam în neam, așa că, stăpânii lor nu erau cei cari sânt astăzi în cea mai mare parte.

O singură dată îmi aduc aminte să se fi supărat moșu-meu pe isprăvnicelul său:

Eră tocmai în vremea culesului prunelor și Dumnezeuu trimisese în vara aceea o bine cuvântată mană peste toate ale pământului.

Eram copil ca de vre-o șapte ani, dar nu voi uita nici odată grămezile de prune ce se strângeau sub fiecă pom și ce mergeau crescând, că băeții și fetele veneau mereu cu postăvile încărcate și părea că prunăria n'o să se mai sfârșească de cules fiindcă da în anul acela roade îndoite.

Moșu-meu se bucură mult și pe când bunică-mea rămăsese să îngrijească de rostul casei, colindând aci prin argeaua ce răsună de patru răsboaie puse în mișcare, aci prin cuhnia în care se pregăteau lăpturile, smântânurile și unturile obișnuite la țară, el coborâse la povarna din vale.

Ion o pățise însă de data aceea fiindcă detese zi după zi cu dregerea vaselor povernei și, după cum îmi spuse mai târziu, supărarea lui moșu-meu îi păruse cu atât mai mare cu cât o întâmpina pentru întâia oară.

Dar toate trec și astăzi ei dorm câte și trei la umbra bisericuței ce albește din depărtare pe albia frumoasei văi

a Amaradiiei; moșu-meu într'acelaș mormânt cu bunică-mea, iar credinciosul Isprăvnicel lângă dânșii.

Și astăzi acea înflorită moșie înțelenește și intră pe mări străine.

Am revăzut câmpii, odinioară roditoare de atâtea fructe, triste și acoperite cu mărăcini; vesela prunărie pe care m'am jucat, părăginită și cu pomi uscați pe jumătate; pivnița ce gema de greutatea buților deșartă, argeaua ce răsuna de sgomotul a patru răsboaie în mișcare, schimbată în staul de vite... și pretutindeni jale și părăginire: pânze de păianjeni și iarbă a ruinei...

Căci vremea Isprăvnicilor a trecut și a venit timpul Ingrijitorilor.

Biblioteca județeană
MUREȘ
TIRGU-MUREȘ

PAGINI ALESE DIN SCRIITORII ROMÂNI

BIBLIOTECĂ PERIODICĂ DE POPULARIZARE

FIECARE NUMĂR DE 32 PAGINI COSTĂ 1 LEU

22 Lei Abonamentul la o serie de 25 numere cu 15% reducere 22 Lei.

- No. *Vasile Alecsandri*: O prim-
bi în munți.
No. *Ion Creangă*: Moș Nichifor
C. acul.
No. *M. Eminescu*: Poezii.
No. *I. Brătescu Voinesți*: Nuvele.
No. *L. Caragiale*: O făclie de
p. te. — La Conac.
No. *V. Alecsandri*: Ostașii noștri.
No. *M. Eminescu*: Luceafărul —
Călin.
No. *P. Ispirescu*: Ileana Simzeana.
No. *Vasile Alecsandri*: Dan Că-
pitan de plai. Grui-Sânger.
No. *10—12. P. Ispirescu*: Ștefan cel
Mare.
No. *13. I. L. Caragiale*: Cănuță om
sucit. — Proces-Verbal.
No. *14. I. Creangă*: Moș Ion Roată,
Ivan Turbincă.
No. *15—16. G. Coșbuc, St. Iosif, I.
Ghica, ș. a.* Tudor Vladimirescu.
No. *17. Ion Ghica*: Despre muncă.
No. *18. M. Eminescu*: Făt frumos din
lacrimă.
No. *19. G. Coșbuc*: Dintr'ale neamului
nostru.
No. *20. M. Sadoveanu*: Povestiri
No. *21. Ion Ghica*: Scrișori către V.
Alecsandri.
No. *22—23. Alecsandri, Bolintineanu, ș. a.* Isus Mântuitorul
No. *24—25. P. Ispirescu*: Istoria lui
Mihailu Viteazu.
No. *26. Anton Pann*: Istoria lui Ar-
glhir și a lui Anadam.
No. *27. Petru Maior*: Extrase din
operele sale.
No. *28. I. L. Caragiale*: Hanul lui
Mânjoală.
No. *29—30. M. Eminescu*: Sărmanul
Dionis.
No. *31. Gr. Alecsandrescu*: Poezii
(seria I-a).
No. *32. C. Negruzzi*: Alexandru Lă-
pușneanu.
No. *33. Al. Vlahuță*: Nuvele.
No. *34. G. Coșbuc*: Poezii.
No. *35. Al. Odobescu*: Moșii. Răscoala
Românilor sub Horia.
No. *36. I. L. Caragiale*: Schițe.
No. *37. D. Anghel*: Nuvele și Amintiri.
No. *38. M. Sadoveanu*: Nuvele și
povestiri.
No. *39. N. Bălcescu*: Din Istoria lui
Mihailu Viteazu.
No. *40. P. Cerna*: Poezii.
No. *41. Al. Vlahuță*. Nuvele.
No. *42. M. Eminescu*: Satire.
No. *43. C. Negruzzi*: Proză.
No. *44. Vasile Alecsandri*: Poezii
populare.
No. *45. Al. Odobescu*: Mihnea Vodă
cel rău.
No. *46. D. Bolintineanu*: Legende
istorice.
No. *47. Ion Creangă*: Povestea lui
Stan Pățitul.
No. *48. M. Eminescu*: Poezii popu-
lare.
No. *49. I. L. Caragiale*: Povestiri.
No. *50. Ion Ghica*: Egalitatea. — Școala
acum 50 de ani.
No. *51. Al. Russo*: Cântarea României.
No. *52. Gr. Alecsandrescu*: Fabule.
No. *53—54. V. Alecsandri*: Istoria
unui galben.
No. *55. P. Dulfu*: Din povestea lui
Făt frumos.
No. *56. Al. Donici*: Fabule.
No. *57. P. Ispirescu*: Povestiri.
No. *58—59. Pagini de: O. Goga,
Coșbuc, Creangă, Pann, etc.*
No. *60. O. Goga*: Poezii.
No. *61. Ion Creangă*: Amintiri din
Copilărie. I.
No. *62. Th. D. Speranța*. Anecdote
populare.
No. *63. Ion Creangă*: Amintiri din
copilărie. II.
No. *64. C. Sandu-Aldea*: Povestiri.
No. *65. Ion Creangă*: Amintiri din
copilărie. III.
No. *66. Anton Pann*: Judecata Stru-
gurelui.
No. *67. S. Fl. Marian*. Legendele Cio-
cârlei.
No. *68. C. Negruzzi*: Povestiri.
No. *69. Victor Vlad Delamartina*:
Poezii.
No. *70. Vasile Alecsandri*: Pasteluri.
No. *71. M. Kogălniceanu*: Din isto-
ria Românilor.
No. *72. Al. Vlahuță*: Poezii.
No. *73. I. L. Caragiale*: Noaptea In-
vierii.
No. *74. P. Ispirescu*: Înșir'te Mărgă-
ritari.
No. *75. Dinicu Golescu*: Insemnări din
călătorie.
No. *76. S. Fl. Marian*: Legendele Rân-
dunicei.
No. *77. D. Anghel*: Nuvele.
No. *78. I. Heliade Rădulescu*: Poezii.
No. *79. C. Negruzzi*: Povestiri.
No. *80. Poezii Văcărești*: Poezii.

Comenzile se fac la „Cartea Românească” Bul. Academiei, 3, București.

Pagini alese din Scriitorii români

— Bibliotecă periodică de popularizare —

Fiecare număr de 32 pagini costă 1 Leu.

22 Lei Abonamentul la o serie de 25 numere cu 15% reducere 22,50 Lei

No. 81—82. ION CREANGA: *Harap alb.*

No. 83. P. DULFU: *Din isprăvile lui Păcală.*

No. 84. P. ISPIRESCU: *Povestiri.*

No. 85. AL. MACEDONSKI: *Năluci din vechime.*

Iisus Mântuitorul.

Iată o operă de popularizare cât se poate de binevenită și în care d-l Dulfu istorisește în versuri, tot atât de frumoase și rând pe rând întreaga viață a Mântuitorului.

Cititorul are astfel putința să vadă a ceea ce toate faptele și minunile Mântuitorului, luând parte la grelele încercări și suferinți îndurate de cel ce și-a zis „Fiul omului“.

De aceeași limpezime de cristal este limba în care-i scrisă această prețioasă carte cu care d-l Dulfu a îmbogățit literatura noastră și cari rămâne tot deodată una din cele mai frumoase po-doabe ale iubitorilor de cărți bune. *Prețul Lei 12.*

Al. Vlahuță.

File rupte. Unul din cele de pe urmă mănunchiuri de frumuseți date la iveală de marele nostru Vlahuță este acest volum de schițe și impresii.

Adevărate pagini rupte din vicață sânt aproape toate bucățile strânse în acest volum, cu atât mai prețios, cu cât cei ce vor să urmărească și să adâncească întreaga operă a lui Vlahuță, găsesc în această carte multe însemnări și impresii ce dau pe față sufletul cu care lucră maestrul, cea nobilă bătaie de inimă ce simți că palpita în fiecare șir scris de acest ales printre aleși.

Câte lucruri bune ne învață acest meșter al prozei românești, și cu cât chiag la vorbă și ce răspicat lămurește tainele sufletului omenesc!

Cine se poate lipsi de lectura unei asemenea cărți!

Prețul Lei 16.

Se comandă la „CARTEA ROMANEASCA“ S. A. București, Bul. Academiei 3, trimițând costul prin mandat poștal.